

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

_____. _____. 20__ № _____

На № _____ від _____. _____. 20__

Кабінет Міністрів України

Міністерство юстиції України

**Виконавчий орган Київської міської ради
(Київська міська державна адміністрація)
Київська міська військова адміністрація**

до відома:

Верховна Рада України

**Комітет з питань прав людини,
деокупації та реінтеграції тимчасово
окупованих територій України,
національних меншин і міжнаціональних
відносин**

Офіс Президента України

ПОДАННЯ

**про припинення діяльності слідчого ізолятора
через системні порушення прав людини**

У зв'язку із виконанням мною на підставі ст. 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, виявлено комплекс системних порушень основоположних прав людини у діяльності державної установи «Київський слідчий ізолятор» (далі – Київське СІЗО), що створюють реальну небезпеку для життя та здоров'я як утримуваних ув'язнених та засуджених, так і персоналу установи, що неприпустимо у правовій державі.

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№13878.2/22/39.4 від 02.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 02.12.2022 08:57
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300

За невинуваченої у воєнний час споглядальної позиції Міністерства юстиції України та Департаменту з питань виконання кримінальних покарань, на які державою покладено безпосередній контроль за діяльністю органів, установ виконання покарань та слідчих ізоляторів, Київське СІЗО стало місцем суцільного перманентного катування, зосередженням безкарних фізичних та психологічних тортур, жорстокого та байдужого ставлення до людини, її життя, здоров'я, гідності, ганебного нехтування її основоположними правами, що не узгоджується з загальносвітовим розумінням людяності по відношенню до ув'язнених.

Фактично, станом на 19.10.2022 року, 2 тисячі 446 ув'язнених та засуджених, перебуваючи у Київському СІЗО, стали безпорадними заручниками бездіяльності державних органів, уповноважених забезпечувати їх безпеку та додержання прав людини, належні умови утримання та людяне поводження.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Відвідуванням НПМ вказаного місця несвободи встановлено, що усупереч ч. 4 ст. 32 Кодексу цивільного захисту України, наказу МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», **Київське СІЗО не забезпечено укриттями для захисту в особливий період населення, яке не підлягає укриттю в захисних спорудах та спорудах подвійного призначення.** Утримувані ув'язнені і засуджені разом із персоналом державної установи піддаються щоденному реальному ризику для життя та здоров'я, залишаючись незахищеними, відповідно, у камерах та на робочих місцях під час повітряної тривоги, обумовленої актами військової агресії Російської Федерації проти України.

У порушення вимог статті 48 Конституції України, за якими кожен має **право на достатнє харчування**, ув'язнені та засуджені, потрапляючи до Київського СІЗО, гарантовано приречені на напівголодне існування унаслідок

незабезпеченості харчуванням у обсягах, достатньому для підтримання життєвих функцій організму. На харчування кожного з утримуваних виділено кошти з розрахунку лише 14,3 гривень на один прийом їжі. Не дотримується загальна норма по м'ясу, овочам або їх заміни на одну особу на добу відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції», меню на тиждень одноманітне, що викликає численні скарги утримуваних у анонімних співбесідах з персоналом НПМ та залученими до відвідування місця несвободи представниками громадських організацій.

У порушення вимог ст. 26 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо доступності, утримуваним у Київському СІЗО маломобільним ув'язненим та засудженим не забезпечено можливості самостійно пересуватися на прогулянковий двір, інші ув'язнені переносять їх на руках.

Представниками громадськості також звернуто увагу на нерівномірність заповнення камер, розташування ліжок впритул, захаращеність камер через відсутність місця для зберігання особистих речей, вкритість стін окремих камерах пліснявою та грибок. Туалети в камерах без дверей і ширм, що не забезпечує приватності під час здійснення фізіологічних процедур. Камери не обладнано припливно-витяжною вентиляцією, в окремих камерах стійкий сморід.

Утримування ув'язнених відбувається у жахливих санітарних умовах, що являє реальну загрозу поширення інфекційних хвороб.

Із реальною загрозою поширення серед великої кількості ув'язнених та засуджених небезпечних інфекцій та інфекційних хвороб пов'язані виявлені небезпечні порушення законодавства про санітарне та епідеміологічне благополуччя населення у діяльності Київського СІЗО з організації харчування утримуваних (ДСТУ ISO 18593:2006 Мікробіологія харчових продуктів). Лабораторними санітарно-мікробіологічними дослідженнями у переважній більшості зразків (в 16 змивах з 20-ти), відібраних у харчоблоку вказаної державної установи, виявлено бактерії групи кишкової палички (БГКП).

Усупереч вимогам статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» санітарно-гігієнічний стан приміщень харчоблоку СІЗО та складських приміщень, де зберігаються продукти харчування, є незадовільним, наприклад, в складському приміщенні для зберігання борошна наявні сліди затоплення та цвілі. Організація дотримання санітарно-гігієнічних вимог при обробці продуктів, приготуванні, зберіганні, роздачі їжі та митті посуду у Київському СІЗО є незадовільною. В

зв'язку з тим, що резервне джерело гарячої води в приміщенні для миття посуду не в робочому стані та було відключено централізоване гаряче водопостачання з 18.10.2022 по 24.10.2022, весь кухонний посуд та посуд для транспортування, зберігання готових страв оброблявся холодною водою. У пекарні на брудній підлозі виявлено піддони з свіжовипеченим хлібом. У харчоблоку відсутні рукомийники в туалеті для персоналу, що може призвести до спалаху інфекційних хвороб серед ув'язнених та засуджених.

Недостатньою для підтримання належного санітарного та протиепідемічного стану є кількість дезінфікуючих камер, оскільки у робочому стані перебуває лише одна з чотирьох дезінфікуючих камер для дезінфекційної обробки інвентарю, постільного приладдя – подушок, матраців, ковдр тощо.

Наявне накопичення сміття на майданчику для його збирання, у зв'язку з відсутністю своєчасного проведення миття та дезінфекції наявний сморід. Біля харчоблоку, в місці збирання харчових відходів відсутнє проведення миття та дезінфекції площадки, наявні рідкі відходи та сморід.

У порушення вимог ст. 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» більшість (14 з 18 осіб) засуджених, залучених до роботи на об'єкті харчування, не пройшли обов'язкові профілактичні медичні огляди, що може призвести до поширення інфекційних хвороб на території установи.

Ув'язнені в Київському СІЗО постійно перебувають в умовах пожежної небезпеки для їх життя та здоров'я унаслідок незабезпечення мінімальних заходів протипожежного захисту, що ускладнюється тривалим часом доступу персоналу до камер.

Пожежа двоповерхової будівлі корпусу № 4 Київського СІЗО, що мала місце 07.05.2017, не стала підставою до підвищення вимогливості щодо додержання правил протипожежної безпеки. Залученими до відвідування НПМ фахівцями ДСНС України виявлено низку кричущих порушень протипожежних норм, що створюють реальну небезпеку виникнення та поширення пожеж, заподіяння шкоди життю та здоров'ю ув'язнених та персоналу місця несвободи, заподіяння матеріальної шкоди державній установі. Так, не проведено вогнезахисну обробку (просочення) дерев'яних конструкцій дахів будівель та корпусів (розділ III п. 2.5. ППБУ, п. 6.23 Державних будівельних норм України (далі - ДБН) В.1.1-7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»); сходові клітки, внутрішні відкриті сходи, коридори, проходи та інші шляхи не забезпечені евакуаційним освітленням (розділ III п. 2.31. ППБУ); під час відвідування в окремих камерах виявлено експлуатацію тимчасових електромереж (розділ IV п. 1.8. ППБУ); в приміщеннях окремих камер допускається експлуатація кабелів і проводів з пошкодженою або такою, що в процесі експлуатації втратила захисні властивості ізоляцією, та потребує капітального ремонту (розділ IV п. 1.18. ППБУ); в приміщеннях окремих камер

допускається користування пошкодженими розетками та з'єднувальними коробками (розділ IV п. 1.18. ППБУ); будівлі та приміщення (окрім жіночого корпусу, корпусу з платними камерами та медична частина) не обладнані системою автоматичної пожежної сигналізації та системою оповіщення та управління евакуацією (розділ V п. 1.1., 1.2. ППБУ, ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту»); система автоматичної пожежної сигналізації та система оповіщення та управління евакуацією в жіночому корпусі, медичні частині та корпусу з платними камерами не обслуговується відповідно до вимог ДБН В.2.5-56:2014 (розділ V п. 1.1., 1.2. ППБУ); не забезпечено вільний доступ до всіх пожежних кранів (розділ V п. 2.2. ППБУ); приміщення не забезпечені нормованою кількістю струменів від внутрішнього протипожежного водогону на кожну точку приміщення (розділ II п. 22 ППБУ); будівлі та приміщення не в повному обсязі забезпечені первинними засобами пожежогасіння (частини будівель, які не обладнані внутрішнім протипожежним водогонном, не забезпечені бочками з водою) (розділ V п. 3.25. ППБУ) тощо.

Стан охорони здоров'я ув'язнених та засуджених у Київському СІЗО є вкрай незадовільним.

За поточний рік, у установі проведено 61 скринінгове тестування на вірусний гепатит «С», з яких – 32 позитивне. Не зважаючи на наявність Державної програми лікування гепатиту, лікування хворих осіб, що перебувають під вартою та засуджених, на вірусний гепатит «С» у слідчому ізоляторі не проводиться, що порушує їх права на медичну допомогу.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 № 200 «Про затвердження Порядку проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів» передбачено призначення та проведення замісної підтримувальної терапії (далі - ЗПТ) особам, що перебувають під вартою у слідчих ізоляторах та засудженим що перебувають у установах виконання покарань. За 2022 рік до слідчого ізолятору не поступало осіб, що отримували ЗПТ до затримання, та не було жодного призначення ЗПТ особам, що перебувають під вартою. За 2021 рік, поступало – 8 осіб, призначень не було. Враховуючи, що за значна кількість кримінальних правопорушень здійснюється наркозалежними, частина з яких може потребувати призначення ЗПТ, відсутність такої можливості у Київському СІЗО не лише порушує їх права на медичну допомогу, але і утворює небезпеку для оточуючих.

Незабезпечення державної установи утримання ув'язнених усіма лікарськими засобами з централізованого джерела постачання створює реальну загрозу життю та здоров'ю осіб, які перебувають в умовах несвободи, створює канал потрапляння до СІЗО заборонених речовин без будь-якого хімічного аналізу їх вмісту.

На час перевірки, забезпеченість медичної частини за групами препаратів становить 10-30% від річної потреби, що може негативно вплинути на можливість надання медичної допомоги хворим ув'язненим. Усі ліки та обладнання медична частина отримує централізовано, та не має можливості оперативно реагувати на зміну потреб. У зв'язку з неможливістю забезпечити повну потребу осіб що перебувають під вартою та засуджених у лікарських засобах, медична частина приймає лікарські засоби від родичів або інших осіб (за 2022 рік отримано більше ніж 6000 лікарських передач).

Водночас усупереч пп. 2, 5 п. I, пп. 4, 5 п. III, пп. 1, 6 п. IV, п. V Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 58, медчастиною не забезпечено у повному обсязі виконання вимог щодо проведення вхідного контролю якості та у процесі зберігання постійного суцільно візуального контролю лікарських засобів уповноваженими особами - наявні лікарські засоби, термін придатності яких минув: Етамзилат – КВ №50 по 250мг серії DV60919 з терміном придатності до 09.2022 – 6 упаковок; Метронідазол №20 по 250 мг серії 420919 з терміном придатності до 09.2022 – 45 упаковок.

Відвідуванням НПМ виявлено, що у порушення вимог Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5, лікарські засоби від родичів або інших осіб приймаються без належного висновку лікуючого лікаря, без спеціальної перевірки відповідності фактичного змісту упаковки, та видаються у повному обсязі особі, якій вони були передані.

Адміністрацією Київського СІЗО та філії ДУ «ЦОЗ ДКВС України» допущено виведення з ладу та недбале зберігання високовартісного Рентген-комплексу на три робочих місця з цифровим приймачем зображення, виробництва компанії APELEM (Франція), який перебуває на балансі державної установи. Під час проведення ремонтних робіт комплекс було демонтовано, без оформлення будь яких документів та без залучення відповідних фахівців, та у вигляді металобрухту складовано у складських приміщеннях Київського СІЗО. Такі дії призвели до неможливості використання цього комплексу за призначенням для охорони здоров'я ув'язнених, недотримання вимог чинного законодавства щодо поводження з джерелом іонізуючого випромінювання та нанесли матеріальну шкоду державі.

Недоторканість і особиста безпека ув'язнених та засуджених, гарантовані ст. 3 Конституції України, у Київському СІЗО не забезпечується.

Про погіршення стану дотримання заходів безпеки у Київському СІЗО свідчить зростання більш ніж на 30% випадків травмувань ув'язнених та засуджених на тлі збереження загальної чисельності утримуваних. Так, якщо у 2020 році кількість офіційно зареєстрованих травм та отруєнь складала 305 випадків, то упродовж 2021 року зареєстровано вже 410 випадків травм та отруєнь.

Згідно журналів реєстрації тілесних ушкоджень виявлених у осіб, взятих під варту та засуджених, підчас перебування в Київському СІЗО, у 2021 році зареєстровано – 126 випадків, у 2022 році (станом на 26.10.2022) зареєстровано – 88 випадків.

Загрозливих масштабів набула смертність серед ув'язнених та засуджених, проте службові розслідування за фактами летальних випадків з ув'язненими закриваються навіть без встановлення причин їх загибелі.

Так, якщо за весь 2021 рік померло 28 утримуваних у Київському СІЗО, то тільки за 10 місяців поточного року померлих вже 32 особи.

Факти самогубства ув'язнених не стають причиною прийняття принципових дисциплінарних та кадрових рішень щодо персоналу місця несвободи, породжуючи безкарність.

Про серйозні недоліки у системі нагляду за поведінкою ув'язнених та засуджених свідчить допущення персоналом Київського СІЗО фактів самогубства упродовж 2022 року трьох утримуваних осіб. Об'єктивного розслідування випадків самогубства не проведено.

Так, 30.04.2022 на першому поверсі корпусного відділення № 3-4 виявлено засудженого [REDACTED] без ознак життя, який вчинив самогубство шляхом повішання за допомогою власної куртки та металевої перекладини. Подію було зареєстровано у Книзі обліку інформації про події по установі та направлено спецповідомлення до Київської міської прокуратури та Департаменту з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України, викликано слідчо – оперативну групу, а зібрані матеріали направлено до Шевченківського УП ГУНП у м. Києві. За результатами службового розслідування оголошено б з а у в а ж е н ь особовому складу. Інформація та матеріали керівництвом установи до органів Державного бюро розслідувань не направлялись.

24.05.2022 на першому поверсі вбиральні адміністративної будівлі виявлено труп ув'язненого [REDACTED] зі слідами механічної асфіксії. Згідно з висновком службового розслідування від 15.06.2022 його завершено за відсутності лікарського свідоцтва про смерть ув'язненого. Інформація та матеріали керівництвом установи до органів Державного бюро розслідувань не направлялась.

У ході відвідування НППМ виявлено випадок можливого сексуального насильства над особою, позбавленою волі, утримуваною без побачень упродовж тривалого часу у Київському СІЗО. Відсутність об'єктивного службового розслідування, неповідомлення відповідних правоохоронних органів про факт вагітності ув'язненої, свідчить про намагання адміністрації установи приховати не лише власні прорахунки у організації утримання ув'язнених, але і ознаки можливого сексуального насильства з боку ув'язнених протилежної статі чи службових правопорушень або сексуальної наруги у діях персоналу установи.

Випадки заподіяння тілесних ушкоджень ув'язненим розслідуються формально, некритично, без проведення фахових досліджень, сприймаються, як встановлені, вигадані обставини механізму ушкодження здоров'я утримуваних.

06.05.2022 в камерному приміщенні № 12 виявлено ув'язненого [REDACTED] на спальному місці без ознак життя. Згідно лікарського свідоцтва про смерть № 010-2964 від 13.05.2022 причиною смерті стало: розрив кореня брижі тонкої кишки, закрита травма живота, травма тупим предметом. Службове розслідування завершено нібито з причини отримання [REDACTED] травми з власної необережності. Інформація та матеріали керівництвом установи до органів Державного бюро розслідувань не направлялась.

Сприятливими передумовами поширенню насильства над ув'язненими та засудженими у Київському СІЗО є свідоме нехтування адміністрацією та медперсоналом установи нормами Стамбульського протоколу, які докладно визначають принципи та процедуру перевірки фактів катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Медичні працівники про виявлені тілесні ушкодження інформують тільки керівника Київського СІЗО та керівника філії ДУ «ЦОЗ ДКВС України», залишаючи інформування органів прокуратури та поліції на відповідальність чергового помічника начальника Київського СІЗО, що не сприяє оперативності та об'єктивності викриття фактів насильства над ув'язненими та засудженими, їх об'єктивного розслідування.

За результатами вивчення висновків службових розслідувань за фактами отримання засудженими та ув'язненими тілесних ушкоджень різного ступеню тяжкості встановлено, що при наявності видимих ознак вчинення стосовно них умисних насильницьких дій (множинні переломи, забій, травми заподіяні тупими предметами тощо), інформація та повідомлення до органів Державного бюро розслідувань з метою перевірки можливої причетності службових осіб Київського слідчого ізолятора не направлялась.

Так, зокрема в службових розслідуваннях за фактами отримання тілесних ушкоджень: [REDACTED] висновок від 10.08.2022, [REDACTED] висновок від 18.07.2022, [REDACTED] висновок від 16.05.2022, [REDACTED] висновок від 11.03.2022, [REDACTED] висновок від 17.02.2022, [REDACTED] висновок від 26.01.2022, [REDACTED] висновок від 19.01.2022, [REDACTED] висновок від 16.05.2022, [REDACTED] висновок від 16.05.2022, [REDACTED] висновок від 24.05.2022, [REDACTED] висновок від 20.05.2022, [REDACTED] висновок від 19.05.2022, [REDACTED] висновок від 21.07.2022 відсутні дані про інформування або направлення повідомлень та матеріалів до Державного бюро розслідувань.

Результати досудового розслідування кримінальних проваджень за фактами смерті у СІЗО ув'язнених чи заподіяння їм тілесних ушкоджень не викликають довіри через розслідування їх неуповноваженими органами, які використовують СІЗО у правоохоронній діяльності.

Проведення досудового розслідування працівниками Шевченківського управління поліції ГУНП у м. Києві за фактами смерті чи заподіяння тілесних ушкоджень ув'язненим та затримуваним у Київському СІЗО виключає належне об'єктивне розслідування причетності правоохоронців, зокрема працівників СІЗО чи співробітників поліції, до таких фактів у формі дії чи бездіяльності, оскільки таке розслідування пунктом 1 частини 4 статті 216 Кримінального процесуального кодексу України віднесено до підслідності слідчих органів Державного бюро розслідувань.

Практика проведення працівниками оперативного відділу Київського СІЗО службових розслідувань за фактами тілесних ушкоджень, виявлених у ув'язнених, які утримуються в установі, та за кожним фактом смерті ув'язненого не відповідає вимогам наказу Міністерства юстиції України від 12.03.2015 № 356/5 «Про затвердження Порядку проведення службових розслідувань у Державній кримінально-виконавчій службі України» є суцільним оковамилюванням, оскільки усі розслідування проводяться поверхово, формально, без залучення до складу комісії медичного працівника, та без встановлення реальних причинно-послідовних дій що призвели до смерті ув'язненого чи його травмування та закриваються навіть без встановлення медичних причин смерті ув'язненого чи засудженого.

Так, 10.04.2022 в камерному приміщенні № 162 виявлено ув'язненого [REDACTED] на підлозі без ознак життя. Згідно лікарського свідоцтва про смерть № 18648 від 10.04.2022 причина смерті ув'язненого невідома.

Інформація та матеріали керівництвом установи до органів Державного бюро розслідувань не направлялась. Згідно з висновком службового розслідування від 11.05.2022 його завершено без з'ясування дійсної причини смерті ув'язненого.

Аналогічно завершено службове розслідування без з'ясування причини смерті ув'язненого [REDACTED] що сталася 06.03.2022 в камерному приміщенні № 4. Інформація та матеріали керівництвом установи до органів Державного бюро розслідувань не направлялась.

Під час відвідування НПМ виявлений факт катування літнього ув'язненого шляхом позбавлення його харчування, теплого одягу та взуття, поміщення на вулицю за холодних погодних умов.

Звичного характеру набула поширена практика використання рабської праці ув'язнених на важких та небезпечних ремонтно-будівельних роботах.

Великий обсяг важких та небезпечних ремонтно-будівельних робіт у Київському СІЗО здійснено силами ув'язнених та засуджених без відповідної оплати праці із застосуванням мінімального розміру винагороди.

У порушення вимог статті 18 Закон України «Про охорону праці» працівники, безпосередньо зайняті на роботах з підвищеною небезпекою не проходять спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці, що загрожує їх травмуванням.

Усупереч вимогам ст. 13, ст. 21 Закону України «Про охорону праці» керівник Київського СІЗО не отримав дозволу на використання обладнання під тиском (компресор повітряний), обладнання електротельфер, що загрожує травмуванням ув'язнених та засуджених, при залученні до роботи з вказаним обладнанням.

Усупереч ч. 3 ст. 4 Закону України «Про освіту» утримувані у Київському СІЗО неповнолітні особи позбавлені можливості реалізовувати право на освіту унаслідок не організації онлайн навчання адміністрацією установи та керівництвом ЗОШ №139.

Системи електронного обліку утримуваних, зв'язку та відеонагляду не забезпечує безпеку ув'язнених та засуджених осіб.

Єдиний реєстр засуджених та осіб, узятих під варту, не дозволяє формувати загальні переліки утримуваних в установі осіб, що перешкоджає їх швидкій евакуації у разі нагальної потреби. Створення такого переліку під час відвідування НПМ у Київському СІЗО зайняло два робочих дні.

В реєстрі засуджених та осіб, узятих під варту, електронній комунікаційній системі ІР-телефонії та системі відеоспостереження Київського СІЗО атестовану систему захисту інформації не створено. Таким чином, обробка інформації з обмеженим доступом в цій системі здійснюється з

порушенням вимог статті 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах».

Керівник установи не організував технічний захист інформації в установі, щодо якої здійснюється технічний захист інформації, що є порушенням вимог пункту 5 Положення про технічний захист інформації України, затвердженого Указом Президента України від 27.09.1999 № 1229/99.

Власник систем (електронна комунікаційна система IP-телефонії, система відеоспостереження, Єдиний реєстр засуджених та осіб, узятих під варту) не забезпечив захист інформації в цих системах, що є порушенням вимог статті 9 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах».

Державну установу, у якій утримується величезна кількість ув'язнених, **не підготовлено до осінньо-зимового періоду 2022-2023 років**, не передбачено взагалі альтернативних, резервних систем освітлення та опалення, що загрожує виникненням надзвичайних ситуацій в умовах військової агресії. Акт готовності до роботи в осінньо-зимовий період 2022-2023 років - відсутній.

Украй низька оплата праці персоналу Київського СІЗО (для прикладу грошове забезпечення молодшого інспектора II категорії складає 7 300 грн. на місяць (еквівалент 180 доларів США) вочевидь створює корупційні ризики та провокує позаслужбові стосунки з утримуваними. Представники персоналу установи, схильні до позаслужбових стосунків з ув'язненими, отримують підвищення по службі без аналізу їх виправлення.

Сприятливим підґрунтям порушень прав людини у Київському СІЗО є недостатнє фінансування бюджетної установи. Бюджетні запити на капітальні видатки на 2021 рік у розмірі 125,9 млн.грн., на 2022 рік - у розмірі 82,5 млн.грн. не отримали бюджетного фінансування. На проведення ремонтів за КЕКВ 2210 виділення коштів не здійснювалося.

Водночас потребують заміни 245 дверей камерних приміщень, що виготовлені з деревини та оббиті листами тонкого металу, використовуються тривалий час, та, у разі виникнення надзвичайних обставин, на кшталт масових заворушень, не забезпечать належну ізоляцію ув'язнених (засуджених), що може призвести до заподіяння шкоди їх життю та здоров'ю.

Будівлі та огорожі установи місця несвободи знаходяться у жахливому технічному стані, експлуатуються понад сто років, мають статус пам'яток архітектури, що ускладнює, або унеможлиблює, їх реконструкцію та реставрацію без відселення утримуваних у них осіб, що дає підстави для висновку про необхідність тимчасового або постійного припинення експлуатації за цільовим призначенням.

Наведене свідчить про неспроможність Міністерства юстиції України належним чином виконувати стосовно ДУ «Київський слідчий ізолятор»

контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та осіб, узятих під варту, як основного завдання, визначеного пп. 2-7 п. 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228.

Додержання основоположних прав ув'язнених та засуджених не має бути поставлено у залежність від неефективності виконання Міністерством юстиції України покладених на нього функцій.

Згідно з вимогами підпункту 2 пункту "б" статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать повноваження щодо здійснення відповідно до законодавства контролю за технічним станом, використанням та утриманням об'єктів нерухомого майна усіх форм власності, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; прийняття рішень про скасування даного ними дозволу на експлуатацію об'єктів у разі порушення нормативно-правових актів з охорони праці, екологічних, санітарних правил, інших вимог законодавства.

Відповідно до вимог пункту 8 частини 1 статті 21 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцева державна адміністрація вносить пропозиції в установленому законом порядку про зупинення діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності у разі порушення ними законодавства про охорону довкілля та санітарних правил.

Наведені порушення, у разі невжиття заходів до їх негайного усунення, можуть призвести до дискредитації держави Україна серед країн – членів Організації Об'єднаних Націй, беручи до уваги зобов'язання кожної з таких держав згідно зі статтею 55 Статуту ООН сприяти загальній повазі та додержанню прав людини й основних свобод.

З огляду на викладене, на підставі ст.ст. 13, 15, 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» -

ПРОПОНУЮ:

З огляду на комплексність та системність виявлених неприпустимих у правовій державі порушень основоположних прав людини у діяльності державної установи «Київський слідчий ізолятор», їх реальну небезпеку для життя та здоров'я, як утримуваних ув'язнених та засуджених, так і для персоналу установи, неможливість їх усунення без припинення функціонування слідчого ізолятора та евакуації утримуваних у ньому осіб, Кабінету Міністрів України, Міністерству юстиції України, виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській військовій адміністрації) вжити невідкладних заходів до

припинення діяльності цього слідчого ізолятора та евакуації усіх ув'язнених та засуджених до інших установ виконання покарань, слідчих ізоляторів відповідно до плану евакуації державної установи «Київський слідчий ізолятор».

Кабінету Міністрів України та Міністерству юстиції України, відповідно, вирішити питання про персональну відповідальність начальника державної установи «Київський слідчий ізолятор» ПРОЦЕНКА Сергія Володимировича, першого заступника начальника установи ЄВСЕЄНKOBA Тимура Володимировича, заступника начальника установи з оперативної роботи ХИЛІ Юрія Юрійовича, заступник начальника установи із соціально-виховної та психологічної роботи ЮРЧЕНКА Івана Івановича, заступника начальника установи з інтендантського та комунально-побутового забезпечення МУЗИЧЕНКА Дмитра Петровича, начальника Департаменту з питань виконання кримінальних покарань ГРЕЧАНЮКА Сергія Костянтинівича, першого заступника начальника Департаменту КОЦИНЦЯ Віктора Васильовича, заступника начальника Департаменту ГАЛАЯ Андрія Олександровича, заступника Міністра юстиції України ВИСОЦЬКОЇ Олени Володимирівни, відповідальних керівних службових осіб виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (Київської міської військової адміністрації) у зв'язку із допущеними порушеннями прав людини у діяльності державної установи «Київський слідчий ізолятор», розглянувши питання відповідності їх займаним посадам.

Про результати розгляду цього акту реагування у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

**Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

вик. Олександр Сіряков
Сергій Варич
044-298-70-52

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№13878.2/22/39.4 від 02.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 02.12.2022 08:57
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300